

румунського збройного конфлікту вона може позбутися румунських поставок продовольства, фуражу і особливо нафти, порадила уряду Румунії піти на поступку. При цьому Берлін запевнив, що ця «поступка» буде мати тимчасовий характер (як сказав Гітлер, «Віддайте, я скоро поверну!») і що Німеччина допоможе не тільки повернути втрачену територію, а й завоювати нові (радянську територію аж до Дніпра).

28 червня 1940 р. румунський уряд заявив про свою згоду передати Радянському Союзу Бессарабію і Північну Буковину.

Список використаних джерел:

1. Овсій І.О. Зовнішня політика України (від давніх часів до 1944 року): Навч. посібник. - К., 2002. - С.116.
2. Швагуляк М.М. Українська карта: (Українське питання у міжнародній політиці напередодні і на початку Другої світової війни) // Дзвін. - 1990. - №12.
3. Косик В. Україна і Німеччина в Другій світовій війні. - Париж - Нью-Йорк - Львів, 1993 - С. 54.

ПЕРЕБУДОВА ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ СРСР НА ВІЙСЬКОВИЙ ЛАД (1941 - 1945 рр.)

Кутова А. М.,

студент навчально-наукового інституту права та психології

Національної академії внутрішніх справ.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Третьякова Т.А.

Певним етапом розвитку і випробування радянської державної системи стала німецько-радянська війна. З початком війни перед СРСР на перший план висувалося головне завдання - оборона країни.

Юридичною основою надзвичайних заходів, здійснюваних у місцевостях, де було оголошено воєнний стан, був Указ Президії Верховної Ради (ПВР) СРСР «Про воєнний стан» (22 червня 1941 р.). Прийнятий першого дня війни відповідно до ст. 49 Конституції СРСР (1936 р.), Указ постановляв, що у відповідних місцевостях, оголошених на воєнному стані, уся повнота влади у сфері оборони, забезпечення державної безпеки і громадського порядку

переходить до військових рад фронтів

Органам військової влади надавалися широкі повноваження: право залучати громадян до трудової повинності для виконання оборонних робіт і т. ін.; встановлювати військово-квартирні обов'язки; провадити вилучення транспортних засобів та іншого необхідного для оборони майна; встановлювати автогужову повинність для військових потреб.

Запроваджений в СРСР воєнний стан істотно змінив співвідношення функцій держави, зумовив необхідність перебудови форм і методів її діяльності. З метою надання державному апарату централізації і необхідної у воєнний час гнучкості та оперативності виникла потреба у створенні надзвичайних державних органів для виконання спеціальних воєнних завдань.

Уся повнота влади - воєнне, політичне і господарське керівництво країною від 30 червня 1941 р. зосереджувалися у руках Державного комітету оборони (ДКО). Спільною Постановою ЦК ВКП(б), ПВР і РНК СРСР цей орган уповноважувався видавати загальнообов'язкові постанови і розпорядження.

З метою організації роботи при Раднаркомі СРСР був створений Комітет з обліку і розподілу робочої сили (30 червня 1941 р.), який мав свої регіональні підрозділи. В Україні такі Бюро утворювались при Раднаркомі УРСР та виконкомах обласних і районних Рад депутатів трудящих. Перед цими органами стояло завдання проводити облік непрацюючого населення у містах та інших населених пунктах, а також - мобілізацію робочої сили.

Особливо актуальним завданням для СРСР у перші місяці війни стало налагодження оперативного керівництва евакуацією продуктивних сил. Для цього було створено спеціальний орган - Раду з евакуації при Раднаркомі СРСР (24 червня 1941 р.).

Серед інших надзвичайних органів варто назвати створену на основі Указу ПВР СРСР Надзвичайну державну комісію по встановленню і розслідуванню злочинів німецько-фашистських загарбників (2 листопада 1942 р.).

Складовою заходів з перебудови державного механізму на воєнний лад стала організація партизанського руху на окупованих територіях.

Організаторами цього руху на місцях згідно Постанови ЦК ВКП(б) було визначено партійні органи, диверсійні військові групи і органи НКВС. В Україні радянський партизанський рух було започатковано Постановою ЦК КП(б)У «Про створення партизанських загонів» (5 липня 1941 р.).

Період війни позначився на системі судово-прокурорських та каральних органів. Зміни у судових органах і прокуратурі стосувалися передусім організації діяльності спеціальних судів і спеціальних прокурорських органів. Юридичною основою цих змін стало затверджене Указом ПВР СРСР «Положення про військові трибунали в місцевостях, оголошених на воєнному стані і в районах воєнних дій» (22 червня 1941 р.).

У військові трибунали реорганізовувалися обласні та лінійні суди залізничного і водного транспорту. Крім того, військові трибунали діяли при військових округах, фронтах, флотах; при арміях, корпусах та інших військових з'єднаннях. У військах НКВС створювалися спеціальні військові трибунали.

Надзвичайні обставини призвели до структурних змін у каральних органах. Постановою Державного комітету оборони НКВС і НКДБ СРСР були знову об'єднані в єдиний наркомат - НКВС СРСР (17 липня 1941 р.), а на початку серпня цього ж року аналогічні зміни відбулися на рівні УРСР. Органи та війська НКВС, чимало роблячи для організації опору ворогові, займалися специфічною роботою. Так, особливі відділи НКВС активно діяли в армії і на фронті, а у глибині території - війська НКВС з охорони тилу Червоної армії.

Після визволення більшої частини території СРСР від німецької окупації відповідно до Постанови ЦК ВКП(б) і Указу ПВР СРСР (14 квітня 1943 р.) знову було утворено НКДБ СРСР. У травні 1943 р. відновлено існування НКДБ УРСР. Структура і завдання НКДБ УРСР, як і раніше, мали відповідати загальносоюзним нормам і структурно-функціональній побудові НКДБ СРСР.

У період війни відбулися також формальні зміни в структурі органів радянської влади. Зокрема, у зв'язку з обставинами воєнного часу Указами ПВР УРСР (червень 1942, 1943, 1944 рр.) вибори до Верховної Ради (ВР) УРСР відкладалися і продовжувався строк повноважень ВР УРСР 1-го скликання.

Упродовж 1943-1945 рр. значна увага уряду УРСР приділялася оперативному керівництву відбудовою та організацією діяльності народногосподарського комплексу республіки. У структурі Уряду республіки було утворено нові наркомати.

ЗМІНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ СРСР У РОКИ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ (1941 - 1945)

Черненко І.Г.,

студент навчально-наукового інституту права та психології
Національної академії внутрішніх справ *Науковий керівник:* кандидат
юридичних наук, доцент Третьякова Т.А.

Під час війни у сферу кримінального права були внесені певні зміни. З'явилися і нові склади злочинів, специфічні для воєнного часу.

Особливу небезпеку представляли злочини державні: зрада, шпигунство, диверсія та ін. Було дано тлумачення поняттю «військова обстановка».

Президія Верховної Ради СРСР 6 липня 1941 видала указ «Про відповідальність за поширення у воєнний час брехливих чуток, що збуджують тривогу серед населення» [2].

В умовах війни велику небезпеку являло розголошення відомостей, що становлять державну таємницю.

Була посилена боротьба з розкраданнями державної та суспільної власності, було посилено відповідальність за даний вид злочину.

Велася рішуча боротьба з розбазарюванням худоби, яка належала колгоспам або радгоспам.

Рішуче карали злісних порушників правил місцевої протиповітряної оборони.

Припинялися порушення правил перепису і пересування військовослужбовців і призовників. Притягувалися до відповідальності і особи,